

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institutiones Morales

In Quibus Vniuers[ae] Quaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1612

19 De iudice competenti in controuersiis feudalib.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14014

Quarta est actio, qua Dominus extra emptorem agit, si vassallus sine eius consensu feudum vendiderit: & hæc actio est rei vindictio: nam condicitur possessio, sicuti proprietatis, l. i. ff. de condit. triticaria: emptori verò bonæ fidei competit contra venditorem actio de euictione, lib. 5. tit. 5. alioqui malæ fidei emptor, qui habens rem alienam, emit, non habet actionem ex empto de euictione. l. Si feudum. C. de euictionibus.

Obiicit, ergo illud pretium venditori, qui sciens vendit, lucro cedit, siquidem emptor contravenditorem, actionem non habet, nec Dominus agit contra eum, sed contra emptorem? Respondeo, venditorem tunc non lucrari pretium, quia secundum conscientiam cogitur restituere emptori ante criminis condemnationem: at post sententiam Iudicis, feudo, & pretio priuatur, & feudum Domino restituitur, & pretium fisco applicatur, iuxta communem regulam, quæ iniuste quaesita sunt, fisco cedere, l. Lucrum, in fine, ff. de iure ffici.

Secundo quaeritur, Vtrum actiones, quæ Domino in Vassallum, & contra, vassallo in Dominum conueniunt, bonæ fidei sint, an verò stricti iuris? Plerique negant, esse bonæ fidei, eo permoti, quod Instit. de actionibus. §. Bona fidei, inter actiones bonæ fidei non numerentur.

Sed certum est, hoc genus actionis redolere naturam actionis bonæ fidei, quæ est, vt iniucè præstetur, quod quisque debet ex fide bona. Quare quidam putarunt, hanc actionem esse addendam actionibus bonæ fidei, sicut addita est actio ex stipulatu, quæ rei uxoriæ actionem in se continet, ex Iustiano l. i. C. de rei uxoria actione. §. Fuerat.

Tertio quaeritur, an aliqua alia actio ex feudo nascatur? Respondeo, nasci actionem, qua alienatio feudi facta à vassallo, sine consensu eorum: quorum interest, vt pote filiorum & agnatorum proximorum, rescinditur: nam agunt aduersus emptorem, vt restituat rem feudalem, lib. 11. tit. 26. §. Titius, vt cum Titius nullos filios habet, concessit agnato partem vnâ feudi, & extraneo alteram partem consensu Domini vendidit, Caius propinquior ceteris agnatus, volens repetere post mortem Titii partem alienatam, nullo etiam reddito pretio, id facere potest, & ad successionem in feudo venite, eo quod ius habet quaesitum ex inuestitura: recuperat quoque, viuo Titio, rem venditam, restituito pretio: sed si velit recuperare sine restitutione pretii, oportet expectare obitum Titii.

Et sciendum est, agnato ad rescindendam alienationem, intra annum, actione dari, lib. 2. feudo tit. 26. §. Titius. Post annum verò, ex quo sciuit alienatum esse feudum non auditur.

Quarto quaeritur, An interdicta possessoria Domino conueniant, & an itidem vassallo? Respondeo, vtrique competere, quia vtrique possidet: nam certum est, Dominum civilem possessionem retinere, & proinde exigere ministeria, & obsequia à vassallo debita. Vassallus itidem naturaliter possidet, siquidem per longam possessionem triginta annorum possit feudum acquirere, lib. 2. tit. 22. §. Si quis per triginta. Ad interdictum verò possessoriæ naturalis possessio sufficit, l. 1. §. Denicitur ff. de vi, & vi armata.

De Iudice competenti in controuersia feudalibus.

CAPVT XIX.

DE hæc re tractant iuris Canonici interpretes in C. ceterum. de iudiciis. cap. Ex transmissa. & cap. verum de foro competens. & cap. Romana. §. debet. de appellat. in sexto.

Primo quaeritur, Quis sit Iudex competens, quando inter duos vassallos est controuersia de feudo? cum scilicet contendunt duo vassalli, vter illorum ius habeat in feudo? Respondeo, esse Dominum feudi, si consistit, eos Dominum esse vassallos, & contentio sit inter eos de feudo, id est, de re aliqua ad feudum pertinente, non de aliis rebus, vel iniuriis lib. 2. tit. 5. §. Præterea. & tit. 34.

Secundo quaeritur, Quid dicendum sit, quando controuersia est inter Dominum, & vassallum de re ad feudum pertinente, non de aliis rebus, vel iniuriis, quæ feudales non sint: de his enim iudicat ordinarius loci, vt est communis opinio, teste Abbate in cap. Ceterum. num. 13. de iudic. Dominus itaque si contendat tibi vassallum debere certum ministerium, & obsequium, & vassallus id neget, si Dominus velit vassallum priuare ob crimen eius, vassallus verò neget se posse iure feudi spoliari? Respondeo, tunc item esse ordinandam per partes curiam, hoc est, per vassallos eiusdem Domini, lib. 2. tit. 55. §. Præterea. Est autem lis componenda per partes curiæ simul in vnum vocatos, lib. 2. tit. 10. & 20.

Hoc autem intelligitur, si ita inter Dominum, & vassallum conuenierit, quod si dissenserint, vel partes curiæ simul omnes congregati reuenerint, tunc Dominus eos ius habere adigendi: quam electionem vassallus sequi compellitur, ita vt si Dominus elegerit tres, pluresque ex partibus, vassallus quoque totidem, & non plures, vel pauciores eligere cogatur.

Tertio quaeritur, Quid dicendum sit, si quaesitio sit de vindicatione rei feudalis inter vassallum, & alium qui non sit vassallus, qui contendit Dominum feudi esse sibi obligatum ad eum inuestiendum, vel ad donandum, aut vendendum sibi rem feudalem? Respondeo, tunc Iudicem esse ordinarium loci. Glossa in cap. ceterum, de iudiciis, & Panormitanus ibidem, num. 13. quia lex feudorum solum dat iurisdictionem Domino feudi, quando est quaesitio inter vassallos non inter extraneos, agentes de feudo. Ergo talis iurisdictionis restringenda, non relaxanda est, item, quia casus omnis sus intelligitur relictus in iure communi, vt notatur in cap. Susceptum. de rescrip. in 6.

Quarto quaeritur, An si suspectus Dominus sit, & lis sit inter vassallos, Iudex competens sit Dominus? Respondeo minimè: tunc enim cognoscunt, & iudicant de causa partes curiæ, lib. 2. tit. 46. Quod si partes non sint, vel fuerint suspecti, tunc lis dimittenda est per Iudicem ordinarium, lib. 2. tit. 15. Hæc autem locum habent, quando inter duos vassallos, qui non habent regalem dignitatem, lis mota est: nam si fuerint à Rege, vel Principe, vel Imperatore inuestiti, semper cognoscit causam Rex ipse, Imperator, vel Princeps, lib. 1. feudorum tit. 8. & lib. 2. tit. 38.

Quinto quaeritur, Quid dicendum sit, quando vassallus est Clericus, Dominus verò laicus, & contendit clericus vassallus cum alio vassallo clerico, vel etiam laico, vel cum ipso Domino laico: tunc ne Iudex competens erit Dominus feudi, an partes curiæ laici? Ratio dubitandi est, quia vassallus est clericus, & Dominus laicus, & Iudex clericorum laicus esse non potest. cap. si diligenti, de foro competens.

Communis est opinio, inter vassallos clericos, tunc etiam Iudicem legimum esse Dominum feudi, vt testatur Decius in cap. Ceterum, num. 20. de iudic. & Clarus

quasi.

quasi. go. vers. Et hac quidem conclusio. id probant iuris ciuilibus interpretet, & Feudistæ ex lib. 2. feudo. tit. 35. §. Præterea in quo titulo ponitur constitutio Federici Imperatoris, quæ incipit, (Imperialem) ubi decernitur: quando lis est inter uassallos de Feudo, iudicem esse Dominum, etiam si laicus sit: & pares curiæ etiam laici inter Dominum feudi, & uassallum clericum, vel inter uassallos clericos, vel inter uassallum clericum, & uassallum laicum. Et constitutio ipsa generatim loquitur de uassallis: ergo comprehendit clericos, & laicos uassallos.

Cæterum cum ea constitutio sit Imperatoria, & Ciuilis, non uideatur in clericis locum habere. Quare alii id probare contendunt ex cap. Cæterum, de iudic. & cap. Ex transmissa, & cap. Verum, de foro compet. In quibus locis Romani Pontifices testantur, Dominum feudi esse Iudicem competentem in causis de feudis. Vnde Innocentius, Hostiensis, Ioannes Andreas, Panormitanus, & cæteri iuris Canonici interpretes in cap. Verum, citato, fatentur. Dominum feudi iurisdictionem ordinariam habere in uassallos, & proinde esse iudicem competentem causarum feudaliū inter uassallos, siue clericos, siue laicos. Vnus tamen est Andreas Barbatia Siculus, in cap. Verum, de foro compet. & cap. Cæterum, de iudic. qui docet, ut testantur Decius loco citato, & Felinus cap. Cæterum, num. 1. de iudic. hac in parte multos Doctores errasse. Quia iuris, inquit, diuini est, ut clericorum causæ à Iudice tantum Ecclesiastico cognoscantur, & iudicentur: quare nec constitutio Imperialis, nec Pontificum auctoritas concedere potest, ut per laicum Iudicem dirimantur, nec est ullum ius Canonicum quod istatut, ut si uassallus clericus litem de feudo tractet, & componat Dominus feudi, si laicus fuerit, & in cap. Cæterum, & in cap. Ex transmissa, & cap. Verum supra citatis, solum habemus, in feudis, Iudicem competentem esse Dominum feudi, uidelicet, si Dominus est laicus, iudicat inter uassallos laicos: si uero Dominus feudi est clericus, cognoscit causam inter uassallos clericos, & laicos: numquam tamen si uassallus est clericus, causam eius feudalem tractare, & iudicare potest laicus etiam si sit dominus feudi. Olim ut testatur Guido Papa de off. 139. ad fin. opinio erat Doctorem iuris Canonici, clericos in causa feudi forum non mutare, & ita iudicari non posse, nisi per Ecclesiasticum Iudicem, & id docuit Goffredus: postea tamen fuit communis sententia Canonici iuris interpretum in causa feudi, quæ est inter uassallos, etiam clericos, Iudicem competentem esse Dominum feudi: contra quam sententiam sentit And. Barbatia. Sed ut aiunt Decius, & Felinus locis supra citatis, non est, cur à communi sententia recedamus.

Quare alii dicunt, inter uassallos etiam clericos, causam de feudo cognoscere, & iudicare Dominum feudi, etiam si fuerit laicus: quia constitutio Federici Imperatoris, & iura feudorum, sunt Rom. Pontificum auctoritate approbata. Ita Decius loco prædicto, n. 23. & citat Bald. Card. Anchar. Paul. Alexand. & Romanos Pontifices id facere potuisse, quia tamen iure diuino clerici sint à laicorum potestate, & legibus exempti, nihilominus tamen Summus Pontifex potest clericorum causas laicis committere. Tunc enim laicus Iudex non cognoscit causam clerici propria, vel ordinaria potestate, quod est iure diuino prohibitum, sed delegat commissam, quod ius diuinum non uetat.

Abbas in c. cæterum, de iudicis, generalem regulam proponit, quando lex ciuilibus dat alicui iurisdictionem ordinariam in aliquos certæ conditionis, & qualitatis homines, tunc habet ille iurisdictionem tum in clericos, tum in laicos quia sunt illius conditionis, & qualitatis. Veluti si lege ciuilibus, & statuto, quis habeat iurisdictionem ordinariam in omnes Scholasticos, sequitur, ut habeat eam in Scholasticos laicos, & clericos. Item eo ipso, quod quis lege ciuilibus habeat iurisdictionem in omnes alicuius Collegii collegas, habet etiam eam in collegas clericos. Quare cum lex Imperatoria dat iurisdictionem ordinariam Domino feudi in omnes uassallos suos, inde fit, ut habeat eam in uassallos etiam in clericos.

Hæc regula Abbatis, alius, ut Decius in cap. Cæterum, de iudicis, & Fel. in eod. cap. Cæterum, & c. Ecclesia S. Maris, quilibet ad fin. de constit. non placet, quoniam eam argumento efficaci non probat. Deinde, quia alioqui consequens esset, ut si lege ciuilibus daretur alicui iurisdictione ordinaria in omnes mercatores, vel agricolas, vel artifices, eo ipso ille iurisdictionem haberet in clericum mercatorem, vel agricolam, vel artificem.

Meo iudicio, dicendum est, id esse probabilius, & uerius, quod dixit Dec. Bald. Card. aliosque sequutus, Dominum feudi, inter uassallos etiam clericos esse Iudicem competentem, quia leges, & iura feudorum in hac parte sunt Romanorum Pontificum consensu, & auctoritate firmata, atque approbata.

Sexto quaeritur, quis nam sit Iudex competens, quando quaeritur de feudo inter uassallos, vel inter Dominum, & uassallum est possessoria, non petitoria, ut si agitur interdicto. Vnde vi. De hac quaestione Panormitanus in c. cæterum, num. 13. de iudic. ubi ex sententia innoc. dicit, tres esse opiniones.

Prima est, Iudicem competentem esse ordinariū loci, quia causa & quaeritur possessoria non est feudalis. Ita Glos. in cap. Cæterum, in uerb. Quamdiu parati fuerint, de iudic. & probat, quia in c. Ex parte, de foro, compet. causa possessoria ad Iudicem ordinariū dicitur remittenda. Item, quia possessio à proprietate differt. l. Naturaliter. §. nihil commune, ff. de acquir. possess.

Secunda opinio est, talem causam esse à domino feudi dirimendam, quia sit causa feudalis, liquidem agitur, ut restituatur feudum.

Tertia opinio distinguit aut enim est causa inter laicum possessionem feudi directam, & laicum, qui deicit, aut est inter clericum possessionem feudi spoliatum, & spoliatorem laicum.

Prima causa agi debet coram Domino feudi.

In secunda causa, Clericus uassallus possessione priuatus coram Iudice Ecclesiastico, potest spoliatorem suum, siue Dominum, siue uassallum conuenire, quia est sacrilegium, & sacrilegium est erimen Ecclesiasticum. cap. In canonibus 15. qu. 1.

In his opinionibus secunda est uerior. Ita Panorm. loco citato. non quidem quia causa possessoria apud eundem Iudicem tractari, & agi debeat, apud quem tractatur causa petitoria: ut constat ex l. nulli. cap. de iudic. & ex cap. de causa possessionis, & proprietatis: quibus locis habetur, eundem esse Iudicem possessionis, & proprietatis. Sed quia leges, consuetudines, & iura feudorum sunt Romanorum Pontificum auctoritate recepta. Et in constitutione Federici Imperatoris, lib. 2. tit. 35. §. Præterea, generaliter habetur, quaestionem de feudo agendam coram Domino, vel paribus curiæ. Neque obstat id, quod habetur in cap. ex parte, ubi tractata est causa possessoria coram ordinario loci, quia ibi uidua spoliata fuerat possessione castri: uidua uero in iure habentur, ut personæ miserabiles, hæc uero oppellæ protegentur ab Ecclesia, ac ideo possunt suos spoliatores coram Iudice Ecclesiastico conuenire. Denique hanc opinionem communem esse testatur Clarus, q. 90. ubi citat Bald. Iacob. Aret. Dec. & Curt. Iunior.

Septimò quaeritur, Quid dicendum sit, quando Dominus feudi, vel pares curiæ causam de feudo iudicare, vel recusant, vel non possunt? Respondet, tunc Iudicem competentem esse ordinariū loci. Abbas in cap. cæterum n. 3. de iudic. quid sit Dominus feudi fuerit Episcopus, siue Ecclesia, siue clericus, & causa de feudo inter uassallos laicos iudicare noluert, ad quemnam Iudicem tunc quaeritur de uoluerit?

De hac quaestione Panormitanus in cap. Verum de foro compet. nu. 16. ubi refert duas opiniones, unam, quæ dicit, causam ad Iudicem ordinariū loci ciuilem pertinere, quia sicut ob negligentiam Iudicis profani quaeritur feudalis ad Iudicem Ecclesiasticum deuoluitur, sic etiam quando Iudex Ecclesiasticus causam feudalem negligit uicem, sup-

ples civilis, & profanus Iudex. Sic Tancredus Vincentinus, & Hostiensis, teste Panormitano in *lro citato* ratio eorum est, quia Ecclesia rei feudalis dominium non habet, nisi uti-
le. Ergo in causa feudali omnia inter vassallos Ecclesie laicos, non agitur de re Ecclesie, sed de vili dominio, quod feuda-
tarius habet.

Altera opinio est Glossæ in *disto. §. verum*. talem negli-
gentiam suppleri non posse per Iudicem civilem, sed per Ec-
clesiasticum superiorem, etiam si vassalli sint laici, ad eum
enim tota causa devolvitur. Antea in *disto. cap. verum* di-
stinguit, si feudum est Ecclesiasticum, & concessum à Prin-
cipe Laico, tunc laicus superior, tanquam dominus feudi,
supplere potest negligentiam Ecclesiastici domini. Si feudum
est Ecclesiasticum, & non est obtentum à laico, sed ab Ec-
clesia, tunc Ecclesiasticus superior supplet negligentiam Ec-
clesiastici inferioris, nisi contrarium habuerit consuetudo:
Panorm. verò loco citato ait, etiam si feudum sit ab Eccle-
sia, modo quæstio feudalis sit inter vassallos laicos, si negli-
gens sit Ecclesiasticus Iudex, & Dominus inferior, supplere
vicem eius ordinatum Iudicem secularem: id probat dua-
bus, aut tribus rationibus, quando Episcopus est Iudex feu-
di, non ut Episcopus, sed ut Dominus rei feudalis, ac proin-
de ut laicus. Iudex enim Ecclesiasticus supplet negli-
gentiam Iudicis profani, non contra, extra causas feudales, eo
quod Ecclesiasticus Iudex cum tractet causas spirituales,
superior est Iudice civili, qui tantum tractat causas tempo-
rales, & civiles. Secus est in causis feudilibus, ubi Episco-
pus Iudex est feudi, ut Dominus, & proinde ut laicus.

Octavo quæritur, An iurisdictio, quam habet Dominus
feudi in vassallos litigantes de feudo, sit ordinata, & an de-
legata? Respondeo, esse ordinatam. Est in re opinio com-
munis, teste Curcio apud Clarum, *quæst. 90*. Ita enim docet
Innoc. & Panorm. in *cap. casorum, de iudicis, & in cap. ve-
rum, de foro compet.* Et ratio est, quia est iurisdictio à lege
data, videlicet constitutione Federici Imperatoris, *lib. 2. fe-
udo. tit. 55. §. præterea*. Nec impedit si sit iurisdictio ad cer-
tas causas, videlicet feudales, non ad omnes: quia factus est,
si sit iurisdictio à lege data.

Nono quæritur, an quando vassallus est clericus, & cau-
sa est criminalis, quia agitur criminaliter, vel civiliter, de
crimine, ut ipse Clericus feudo priuetur, Dominus feudi lai-
cus possit de crimine clerici cognoscere, & iudicare? Respon-
deo cum Innoc. & Abbate in *c. verum. n. 17. de foro comp.*
minimè, quia laicus clericum punire non potest, ergo nec
de crimine eius cognoscere: deferenda causa est ad Præla-
tum ordinatum, & si ille clericum criminis damnauerit,
ob quod mereatur feudum amittere, tunc Dominus feudi
eum feudo priuandum per Iudicem competentem curabit.
Et si à crimine clericum prælatus absoluerit, tunc Dominus
feudi nequit ultra procedere.

Decimo quæritur, An Dominus feudi laicus possit con-
tra vassallos clericos sententiam priuationis feudi executio-
ni mandare, ita ut eos à feudi possessione repellat? De hac
quæstione Panormitanus, in *cap. verum. n. 23. de foro com-
petenti*.

Dux sunt opiniones, una asserentium, id Dominum feu-
di posse facere, ita sentit Innocentius, teste Panormitano.

Altera verò est, negantium posse in clericum manum in-
iicere, contra Canonem, si quis suadente: vel vim inferre,
sed debet clericus à possessione feudi amoveri per Iudicem
Ecclesiasticum, quoniam quemadmodum laicus de crimi-
ne clerici cognoscere, vel iudicare non potest, sic etiam clericus
punire, aut compellere nequit: ergo sicut Iudex Ec-
clesiasticus solus cognoscit de crimine, quo clericus mere-
tur priuationem feudi, sic solus potest clericum à possessione
feudi repellere. Ita contra Innoc. Ioan. Andr. & Panormi-
tanum.

Vndecimo quæritur, Quis sit Iudex competens, ad quæ
possit appellari in causa feudali? Respondeo cum Innocen-
tio & Abbate in *cap. verum. num. 25. de foro competenti* esse
Iudicem competentem Dominum superiorem, qui rem in

feudum concessit, tamen ille sit laicus, & Tu Iudex inferior, ac
vassalli Dominus, à quo appellatur, sit clericus, quia tunc
is Iudex inferior non cognoscit, & iudicat causam feuda-
lem, ut clericus, vel Episcopus, sed tanquam Dominus feu-
di, & ideo si habet alium superiorem etiam laicum, qui sit
Dominus feudi, ad eum est appellandum, Verbi gra-
tia, sit Episcopus Dominus inferior feudi habens
vassallum laicum, vel illud feudum sit datum Ecclesie
cathedrali ab Imperatore, vel Rege, vel alio laico Principe,
tunc si appelletur à sententia Episcopi in causa feudali, ap-
pellandum est ad Imperatorem, vel Regem, vel Principem
superiorem Dominum illius feudi, à quo Ecclesia feudum
accepit, quemadmodum si aliquis Episcopus sit idem &
Canonicus alicuius Ecclesie, sed & inter Canonicos tam-
quam Canonicus, non tamquam Episcopus.

Duodecimo quæritur, Quid dicendum, quando contra
Dominum volentem inter vassallos de causa cognoscere,
vult ipsorum aliquem excipere, nimirum negando se esse
vassallum? numquid ipse Dominus potest cognoscere, an
sit sua iurisdictio? Respondeo Curcius de *feudis parte septi-
ma, in secunda regula, quæst. 7*. esse communem sententiam
non posse, quia nemo esse potest Iudex in propria causa.

Quare Iudicis est ordinari cognoscere, an hic sit vassal-
lus, & postquam probatum fuerit eum esse vassallum, cau-
sa de feudo ad Dominum pertinet.

Decimotertio quæritur, Vtrum vassalli, qui de feudo litigant,
possint ad alium Iudicem causam feudalem deferre
ex communi consensu, absque voluntate Domini? Respon-
deo, minimè: Ita Bartolus, Alexander, Iacobus Curtius, &
alii apud Clarum, *quæst. 90*. Et ratio id ostendit, quia iurisdic-
tio ordinata convenit Domino feudi ex lege, ergo vassal-
li, dum litigant, nequeunt ad alium Iudicem causam deferre,
quia contra leges, & iura priuatis facere contraria non
licet.

Quadam quæstiones de forma exercendi iudicii, & generatim de feudis.

CAPUT XX.

PRIMO quæritur, Quæ nam forma exercendi iudi-
cii in causa feudali seruetur? Respondeo, seruetur ius
Romanum, nisi qualenus consuetudo in libris Feudo-
rum contraria reperitur. *titul. 1*. Exempli gratia, iure feu-
dorum soli pares curie admittuntur ad testimonium dicen-
dum, nulli verò extranei, *lib. 1. tit. 26*. quod à iure Romano
abhorret: sunt enim aliquot exceptiones, si vel tempore in-
uestituræ pares affuerint, vel si clericus velit inuestituram
probare, tunc recipiuntur testes extranei. Item si nulli alii
vassalli fuerint, per extraneos licet alicui inuestituram
probare, *lib. 2. tit. 2. §. Si autem*.

Singulare quoque est in feudis, ut quinque testes sint ne-
cessarii ad probandum crimen in vassallo, *lib. 2. tit. 57*. cum
iure civili ad id probandum duo testes sufficiant. *l. ubi ff. de
testibus*. Item in feudali causa, femina ad testimonium non
admititur, *lib. 2. tit. 32. ad finem*. cum in aliis causis, iure
Romano, femine testimonium recipiatur, *l. ex eo ff. de te-
stibus*. Insuper in feudis, instrumentum publicum nullam
vim habet, nisi in tribus, vel duobus paribus curiæ sit con-
firmatum, *lib. 2. tit. 2. §. 32*: ac instrumentum publicum
iure Romano per se fidem facit.

Secundo quæritur, Quid sit dicendum, ubi duo conten-
dunt, vtrum prædium sit feudale, utri nam eorum in-